

Spørreliste nr. 155 B

FORSAMLINGSLOKALER

De fleste lokalsamfunnene her til lands har ett eller flere forsamlingslokaler (hus eller saler) der folk kan samles. Noen av dem har vært åpne for alle og har rommet et bredt spekter av aktiviteter, andre har vært forbeholdt spesielle grupper og deres særinteresser.

Endrete fritidsvaner og økte krav til moderne standard har bidratt til at en del forsamlingslokaler etter hvert går ut av bruk. Derfor er det viktig å samle inn opplysninger om denne spesielle delen av vår bygningskultur før den forsvinner. Kanskje bør vi også sikre at enkelte forsamlingslokaler kommer til heder og verdighet igjen? Da trenger vi å vite mer om både historikken bak og bruken av disse bygningene.

Ved hjelp av denne spørrelisten, som inngår i et forskningsprosjekt, ønsker vi å få fram mer detaljerte opplysninger om hvilken rolle forsamlingslokalene har spilt i Norge før krigen. Vi ber deg beskrive situasjonen slik du kjenner den fra ditt hjemsted. Hvis du har flyttet flere ganger, kan du velge det stedet (den bydelen) du kjenner best, enten det er stedet der du vokste opp eller der du bor nå. Det viktigste for oss er at det går klart fram av besvarelsen hvilket sted du forteller fra.

Les gjennom hele listen før du begynner. Du behøver imidlertid ikke føle deg bundet av spørsmålene. Hvis du foretrekker det, kan du skrive fritt omkring minner du har fra hendelser tilknyttet forsamlingslokalet. Vi er også svært interessert i fotografier. Angi om det er gave eller lån. Tips om annet tilgjengelig materiale setter vi også stor pris på, for eksempel hvis lokalet er omtalt i aviser, blad eller i litteraturen.

Lykke til!

Grete Swensen

Personalia

Vi vil gjerne vite navn og adresse, fødselsår og fødested, yrke, om du er gift og i så fall når du giftet deg.

Generelt om forsamlingshus

Hvilke foreninger vet du har vært virksomme på ditt hjemsted (i din bydel) før krigen? (For eksempel ulike kirkesamfunn, inkludert misjonsforeninger og Frelsesarmeen, fagforeninger, deriblant sjømannsforeninger, avholdsforeninger, skytterlag, frimurere, ungdomslag, sanitetsforening, husmorlag, husflidsforening, Røde Kors, speiderlag, idrettslag. Derimot er vi i denne sammenhengen ikke interessert i bygdemuseer og -samlinger.)

Hvilke foreninger vet du med sikkerhet har hatt **egne (evt. leide) forsamlingslokaler** på ditt hjemsted? Ta også med eventuelle kommunale lokaler som foreninger har kunnet benytte.

Vet du hvilken forening som opprettet eller bygde det første forsamlingslokalet i kommunen?

Hvor lå de forskjellige forsamlingslokalene? (Gi gjerne stedsangivelse hvis du kjenner det.) Angi hvorvidt de fortsatt ligger der. Angi også byggeår hvis du kjenner til det.

Hadde noen av forsamlingslokalene spesielle, individuelle navn ("Gimle", "Bethel", "Arbeideren" og lignende)? Hvordan ble de omtalt i dagligtale?

**I DET FØLGENDE BER VI OM AT DU BESKRIVER DET FORSAM-
LINGSLOKALET SOM DU KJENNER BEST TIL. (HVIS DU HAR
GODT KJENNESKAP TIL FLERE FORSAMLINGSLOKALER, BER VI
OM AT DU FYLLER UT SEPARATE ARK FOR HVERT AV DEM)**

Hvilken forening(er) eide eller leide lokalet?
Har du hatt oppgaver i foreningen?
Hvilken periode husker du forsamlingslokalet best fra?

Hvor ble møtene holdt før foreningen fikk eget lokale?

Etablering

Ble huset bygd for dette formålet eller var det kjøpt/leid og ominnredet til forsamlingshus? Omtrent når?
Har huset alltid vært brukt som forsamlingslokale? Oppgi eventuelle andre funksjoner det har hatt.
Fortell hva som var bakgrunnen for at forsamlingslokalet i sin tid ble opprettet.

Kan du si noe om foreningens størrelse på det tidspunktet forsamlingslokalet ble planlagt?

Var det noen personer eller grupper av personer som var spesielt aktive i arbeidet med å få reist forsamlingshuset?
Ble det nedsatt en egen byggekomité?
I tilfelle nei, hvordan ble byggingen organisert?

Tomtevalg og finansiering

Hvordan ble byggingen, eventuelt kjøpet av lokalet finansiert? Husker du hvor stor byggesummen var?

Beskriv beliggenhet og tomtevalg. Var det spesielle årsaker til denne beliggenheten? Hvordan ble kjøp av tomt ordnet?

Hvor stor betydning har dugnadsinnsats og annen frivillig innsats (basarer og lignende) hatt for reisingen av lokalet? Nevn eksempler på innsats som har hatt stor betydning.

Utforming

Lå det andre bygninger/anlegg på eiendommen? Nevn i så fall hvilke det var. Ble deler av anlegget/tomta også brukt til foreningsaktiviteter? Gi eksempler på slike aktiviteter (dansetilstelninger om sommeren, festmøte 1. mai eller 17. mai etc.).

Beskriv hvordan forsamlingshuset så ut utenfra (antall etasjer, farger, materialer, vinduenes antall og utforming, dørenes antall og utforming, spesielle særtrekk, eventuelt vindfang, arker, sidebygning, tilbygg.) Lag gjerne en tegning.

Fantes det bestemte forbilder eller mønstre som huset ble bygd etter? Hvilke? Hadde huset et særpreget utseende eller lignet det på andre hus i bygda? Hvilke? Kjenner du til om huset var arkitekttegnet eller reist av byggmester? Nevn i så fall navn på personen(e) som sto bak.

Størrelse og innredning

Hvor stort vil du anslå at huset var?

Hvor mange rom var det i forsamlingshuset, og omtrent hvor store var de? Lag gjerne en grunnplan.

Hva slags betegnelse hadde de ulike rommene?

Beskriv innredningen i de ulike rommene.

Hadde forsamlingshuset noen form for utsmykning inne (inskripsjoner, bilder, utskjæringer, ornament)? Fortell hva det i så fall besto av. Har det vært med fra begynnelsen eller har det kommet til seinere?

Har det vært musikkinstrumenter i forsamlingslokalet? Hva slags instrument(er) var det i så fall?

Ombygninger

Har huset vært ombygd? Oppgi i så fall (omtrentlig) årstall og hva ombygningene har bestått av.

Bruken av forsamlingshuset

Fortell hvilke arrangementer og tilstelninger huset ble brukt til.

Har du spesielle minner som knytter seg til enkelte av tilstelningene i huset? Fortell!

Oppgi hvem som kunne få leie lokalet (foreninger, private, det offentlige). Betalte alle leie eller var noen fritatt? Hvem var det bortsett fra eierne som var den flittigste brukeren?

Nevn om det var noen som **ikke** fikk leie lokalet (private, spesielle organisasjoner eller grupperinger, politiske partier).

Har det vært strid om bruken av lokalet og hva evt. gjaldt denne striden?

Oppgi hvilke aktiviteter som ble ansett for **akseptable** og hvilke som ble ansett for **uakseptable** (møtevirksomhet, kursvirksomhet, kafédrift, bibliotek, teater, konserter, kino, dans, kortspill, fest). Hvis det var forbud mot dans, gjaldt det da også for folkedans og gammeldans?

Hvilke aldersgrupper var huset åpent for?

Var det enkelte aldersgrupper som var spesielt flittige gjester?

Drift og utleie

På hvilke måter ble driften av forsamlingshuset finansiert (via gaver, medlemskontingent, leieinntekter, inngangspenger, kommunale tilskudd, evt. annet)?

Hvor viktig vil du si leieinntektene var for driften?

Hvem tok seg av den daglige driften av forsamlingshuset? Hvem hadde beslutningsmyndighet i saker som angikk driften?

Ble deler av huset brukt som bolig? Hvem var det i så fall som bodde der?

Bruken under krigen

Hvordan ble forsamlingshuset brukt under krigen?

Dagens situasjon

Står forsamlingshuset fortsatt?

Hvis ja, hvilke formål brukes huset til i dag? Oppgi hvem som eventuelt er ny eier.

Hvis nei, hva var grunnen til at det opphørte som forsamlingshus?

Oppgi (omtrentlig) når dette forsamlingslokalet gikk ut av bruk.

Har foreningen/organisasjonen et annet forsamlingslokale i dag?

Når fikk den i så fall dette lokalet?

Ytterligere opplysninger

Fins det historikk om lokalet, trykt eller uttrykt? Vet du om deler av arkivet fins bevart og i så fall hvor?

Er det spesielle personer du mener kan sitte med ytterligere informasjon om forsamlingslokalet?

Hvis du kjenner til fotografier, tegninger, arkivmateriale, avisutklipp, opptegnelser o.a. som kan fortelle om forsamlingslokalet, ber vi deg opplyse om dette.

Dersom du selv eier fotografier (både eksteriør- og interiørbilder), tegninger og lignende som viser det omtalte lokalet, vil vi sette pris på om vi kan få se nærmere på dem. De vil selvfølgelig bli sendt tilbake straks vi har brukt dem.